

Pismo lokalne Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec

Kurier Zwierzyniecki

ISSN 1505-7062

nr 1 (287)

www.dzielnica7.krakow.pl

Kraków kwiecień-maj 2026

egzemplarz bezpłatny

Bielany
Chetm
Olszanica
Półwie Zwierzynieckie
Przegorzały
Wola Justowska
Zwierzyniec
Zakamycze

lat Dzielnic
Miasta Krakowa

w numerze:

- ▶ Nie idę na referendum... i wyjaśniam dlaczego str. 2
- ▶ Tramwaje i autobusy mogą kursować szybciej str. 3
- ▶ „Wokół Zwierzyńca” spotkania z mieszkańcami str. 4
- ▶ Emaus powrót do dawnej lokalizacji str. 6
- ▶ Wiosenne sprzątanie Zwierzyńca str. 6

fot. O. Kamińska

NIE IDĘ NA REFERENDUM... i wyjaśniam dlaczego

Powiniem zacząć od tego, że Aleksandra Miszałskiego znam od wielu lat. Cenię go jako człowieka, jako polityka i w końcu jako Prezydenta Miasta Krakowa. Uważam, że jak na nietatwe okoliczności, z którymi przyszło mu się mierzyć (krótki dotychczasowy czas urzędowania, zastana trudna sytuacja organizacyjna i finansowa miasta), bardzo dobrze wypełnia powierzoną mu funkcję.

Patrząc z perspektywy Dzielnicy VII Zwierzyniec współpraca z Prezydentem Miszałskim układa się więcej niż zadowolająco. Nie wszystkie jej efekty możecie już Państwo dostrzec „w terenie”, ale wierzę mi proszę, że szereg zwierzynieckich spraw, które dotychczas obecne były jedynie w sferze bardzo ogólnych deklaracji władz miasta, nabrało w ostatnich dwóch latach zupełnie nowej – lepszej dynamiki. Jako przykłady można tu wymienić chociażby: uruchomienie oczekiwanej od wielu lat linii autobusowej przecinającej Dzielnicę w układzie północ-południe (linia 126 kursująca na trasie Bronowice-Chełm-Wola Justowska-Przegorzały-Centrum Kongresowe),

konkretne działania na rzecz powstania klubu kultury w najbardziej zurbanizowanej części Dzielnicy (placówka zostanie otwarta przed końcem trwającej kadencji samorządowej w budynku po tzw. Domu Zwierzynieckim przy ul. Królowej Jadwigi 41), budowę samorządowego żłobka na Zwierzyncu (wznoszony obecnie przy ul. Księcia Józefa), kompleksowy remont ul. Starowolskiej (gotowa dokumentacja projektowa, środki finansowe na pełną realizację tej inwestycji zabezpieczone są w budżecie miasta na lata 2027-28), budowę chodnika przy ul. Korzeniaka (gotowa dokumentacja projektowa dla odcinka od szkoły „Scherzo” do wejścia na teren orlika, realizacja rozpocznie się jesienią br.), czy budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 32 (gotowa dokumentacja projektowa, realizacja ruszy jesienią br.). Prezydent Aleksander Miszałski zna problemy Zwierzynca (swego czasu był Radnym Miasta wybieranym m.in. w naszej Dzielnicy) i podejmuje bardzo konkretne działania ukierunkowane na to, aby im sprostać. Robi, a nie tylko mówi.

Nie o Prezydencie Miszałskim chciałbym tu jednak pisać, a o referendum. Wypadło mi poczynić powyższe uwagi wstępne, aby nikt z Państwa nie miał wątpliwości co do stopnia mojego obiektywizmu w sprawie. Więc tak, wyjaśniam – nie jestem w niej obiektywny. Rzecz jednak w tym, że ów brak obiektywizmu ma swoje mocne podstawy – Aleksander Miszałski jest dla Dzielnicy VII Zwierzyniec po prostu bardzo dobrym Prezydentem.

Przechodząc do tematu referendum. Tak – referendum, jako instytucja jest narzędziem demokracji bezpośredniej. Tak – inicjatorzy referendum mieli formalne prawo do jego organizacji, a mieszkańcy Krakowa mają formalne prawo by wziąć w nim udział. Z uwarunkowaniami formalnymi nikt tu nie polemizuje. Nie z wszystkiego jednak co prawnie dozwolone należy bądź wypada korzystać. Referendum ws. odwołania wójta, burmistrza, prezydenta miasta, a o takim jest tu mowa jest bowiem instytucją przewidzianą przez ustawodawcę na sytuacje szczególne – wymagające szybkiej i zdecydowanej reakcji mieszkańców danej miejscowości. Książkowym przykładem zasadnego użycia tego typu narzędzia mogą być postawione władarzowi miasta zarzuty prokuratorskie bądź niewątpliwy, powszechnie bulwersujący skandal z jego udziałem. W przypadku Krakowa nie mamy do czynienia absolutnie z żadną z tego typu okoliczności. Rozumiem, że nie każdy z Państwa jest równie jak ja zadowolony z prezydentury Aleksandra Miszałskiego. Prezydent podjął jednak kilka istotnych, acz niepopularnych decyzji, które w ocenie części z Państwa mogą być błędem. Trudno jednak polemizować z faktem, iż – dla przykładu – korekta cen biletów komunikacji miejskiej, nawet jeśli przez część z Państwa oceniana krytycznie, nie powinna stanowić powodu przerywania kadencji Prezydenta Miasta po niewiele ponad 30% czasu jej trwania. Od weryfikacji tego typu decyzji jest głosowanie w wyborach po upływie pełnej 5-letniej kadencji. Inicjatywa krakowskiego referendum to zatem w mojej opinii nie korzystanie z prawa do referendum, ale jego jaskrawe nadużywanie.

Czym zatem jest owo referendum i dlaczego jest organizowane? W mojej ocenie odpowiedź na te pytania jest bardzo prosta. Krakowskie referendum jest czystej postaci awanturnictwem politycznym. Świadomym i intencjonalnym lekceważeniem wyniku wyborów przy instrumentalnym wykorzystywaniu hasel demokracji oraz społeczeństwa obywatelskiego. Referendum to nie jest w żadnym stopniu apolityczne, jak deklarują jego inicjatorzy. Za jego organizacją stoją bardzo konkretne osoby i bardzo konkretne środowiska polityczne. Środowiska tak zróżnicowane, że w sferze poglądów czy programów nie łączy ich właściwie nic poza rządzą przejęcia władzy w mieście. A wszystko to odbywa się kosztem Krakowa i Krakowian.

Demokracja, tak jak i będące jej istotą wybory (nie mylić z referendum), stanowią formę umowy społecznej. W toku demokratycznych wyborów podejmujemy jako społeczeństwo określone decyzje – jedni są z nich zadowoleni bardziej, inni mniej, niemniej umawiamy się na to, że wszyscy szanujemy ich wynik. Na tym jednak polega demokracja. Wszczywanie bez wyraźnych, uzasadniających to powodów awantury politycznej, nie jest działaniem prodemokratycznym. Przeciwnie – jest zabawą demokracją. Zabawą tyleż groźną, co nieodpowiedzialną. Nie uczestniczmy w tym procederze! NIE IDŹMY NA REFERENDUM! Jeśli nie z szacunku do Prezydenta Aleksandra Miszałskiego, to z szacunku dla demokracji właśnie!

WITOLD GÓRNY

Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy VII Zwierzyniec

„Kurier Zwierzyniecki”
nr 1 (287) kwiecień-maj
Kraków 2026

okładka:

Fot. I. Stus

ISSN 1505-7062

nakład 5 000 egz.

egzemplarz bezpłatny

Wydawca: Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec ul. Bolesława Prusa 18, 30-117 Kraków

Redaktor naczelny: Witold Górny

„Kurier Zwierzyniecki” redagowany jest przez zespół w składzie: Ilona Stus – redaktor prowadzący, Tomasz Jakubowski, Julia Mach, Iwona Kubacka, Katarzyna Brückman de Renstrom, Krzysztof Kwarciać, Marzena Garzet.

Adres Redakcji: Biuro Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec, ul. Bolesława Prusa 18, tel. (12) 421-56-66

Czynne: od poniedziałku do piątku, w godzinach od 10.00-14.00;

www. dzielnica7.krakow.pl, **e-mail:** kurier.zwierzyniecki@gmail.com

Druk: Adam Dąbrowski „Silverprint”, ul. Gliniana 13, 91-336 Łódź, **email:** druk@silverprint.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcyjnego opracowywania tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Z dziennika drogowego

Z końcem roku 2025 zakończyły się prace przy budowie oświetlenia ścieżki pieszo-rowerowej w ciągu ulicy Kasztelańskiej, zamontowane zostały oprawy oświetleniowe na słupach energetycznych przy ul. Becka na odcinku między ul. Marynarską a ul. Podłużną, zamontowane zostało też dodatkowe oświetlenie przejść dla pieszych w rejonie ul. Prusa, Senatorskiej, 28 Lipca 1943, Jesionowej, Junackiej oraz na wlocie ulicy Orlej przy skrzyżowaniu z ul. Księcia Józefa. W tym jak i kolejnych latach Rada będzie kontynuować działania w kierunku zapewnienia specjalnego oświetlenia na wszystkich przejściach dla pieszych na terenie dzielnicy oraz uzupełnienia brakujących fragmentów oświetlenia ulicznego.

Nowe oświetlenie na ul. Becka

Chodnik przy ul. Dojazdowej po remoncie

W tym roku wykonane zostały już pierwsze zadania z zakresu infrastruktury – remont chodnika przy ul. Dojazdowej i ul. Morelowej, a także budowa chodnika na Bielanach, między wjazdem na posesję nr 230 a rondem Unii Europejskiej. W 2026 roku zostaną również wyremontowane m.in.: ul. Młaskotów, Jantarowa i Emaus (na odcinku w rejonie ul. Strzelnica). W ramach zwycięskiego projektu w Budżecie Obywatelskim wyremontowana zostanie ul. Orla na odcinku między ul. Zaogrodzie a ul. Kaszubską, lecz najpierw musi zostać wymieniona sieć wodociągowa na tym odcinku.

Na wniosek Rady w miejsce okienka po wyciętym w zeszłym roku drzewie przy ul. Senatorskiej 19 pojawiło się dodatkowe miejsce parkingowe. W ramach rekompensaty utworzone zostało okienko na zieleni zaraz obok – tuż przy skrzyżowaniu z ul. Prusa.

Termin całonocnego zamknięcia ul. Podłużnej w związku z budową kanalizacji sanitarnej został przesunięty z początku roku na początek wakacji, z uwagi na nałożenie się terminów z przebudową ul. Piastowskiej – ta ma potrwać do sierpnia.

Niestety, dłużej niż zapowiadano potrwa przebudowa węzła „Straszewskiego-Pitsudskiego”, w związku z czym ciągle wyłączony jest ruch tramwajowy do Cichego Kącika. Po jego otwarciu – prawdopodobnie w czerwcu – rozpocznie się natomiast przebudowa węzła „Bagatela”, co oznacza kolejne zmiany w funkcjonowaniu linii nr 152.

TOMASZ JAKUBOWSKI

Radny Dzielnicy VII
Zwierzyniec

Nowe okienko na zieleni przy ul. Senatorskiej
fot. T. Jakubowski

Tramwaje i autobusy mogą kursować szybciej – wystarczy proste zmiany

W Krakowie jest wiele miejsc, gdzie wystarczyłyby proste zmiany, aby autobusy i tramwaje kursowały dużo szybciej. Pasażerowie często bezsensownie tracą czas, przez nieprzemyślane rozwiązania komunikacyjne. Dlatego ruszyłem z akcją „Można szybciej!”. W ramach inicjatywy stworzyłem internetową mapę, z punktami pokazującymi „wąskie gardła” miejskiego transportu oraz propozycje jak można ułatwić przejazd. Na stronie każdy łatwo może przekazać swoją uwagę. Mieszkańcy przestali setki zgłoszeń, a postulaty trafiły do miejskich urzędników, którzy będą teraz je analizować.

Mapa z lokalizacjami kłopotliwych miejsc dla komunikacji miejskiej jest dostępna pod adresem: www.moznaszybciej.pl. Akcje zainicjowałem na początku marca i od tego czasu zbierane są zgłoszenia mieszkańców. Wiele punktów zostało naniesionych również wskutek sugestii kierowców autobusów i motorniczych, a także specjaliści od transportu dodali trochę swoich uwag. Dużo osób bardzo się zaangażowało w temat i zostało

przesłanych sporo wiadomości ze szczegółowymi opisami. Dzięki połączeniu różnych perspektyw udało się uzyskać szeroki obraz problemów, które trawią miejski transport. Przekazanie władzom miasta postulatów nie jest jednak końcem inicjatywy „Można Szybciej!”. Na stronie będą zamieszczane informacje, jak zostaną rozpatrzone poszczególne zgłoszenia, a gdyby pojawiły się jakieś nowe propozycje to również one trafią do

urzędników. Dlatego, jeżeli ktoś chce jeszcze dodać jakiś punkt lub zgłosić uwagę, warto wypełnić formularz, który jest dostępny na wspomnianej witrynie.

Nieprzemyślana organizacja ruchu, źle ustawiona sygnalizacja świetlna, samochody blokujące buspasy i torowiska, przestarzałe rozjazdy spowalniające tramwaje, to tylko początek długiej listy problemów. Sporo zgłoszeń się powtarzało, co pokazuje, że są miejsca, które szczególnie uprzykrzają życie wielu pasażerom. Dużo się mówi o priorytecie dla komunikacji miejskiej, ale czasem jest to niestety tylko fikcja. Opis wszystkich kłopotliwych miejsc wypełniłby grubą książkę, więc zachęcam do przeglądania mapy. Trzeba również zaznaczyć, że niektóre przesłane wiadomości miały charakter ogólny.

Warto również zastanowić się nad wprowadzeniem zmian systemowych. Regularnie powinny być organizowane audyty podczas, których analizowano by, jak można przyspieszyć działanie transportu miejskiego, a każdą nową inwestycję przydałoby się dokładnie badać pod tym kątem. Taki mechanizm został wprowadzony w odniesieniu do infrastruktury rowerowej i ma duży wpływ na tworzenie przemyślanych ścieżek dla cyklistów. Miasto powinno również zbierać uwagi od kierowców autobusów czy motorniczych. Warto wykorzystać olbrzymią praktyczną wiedzę i doświadczenie osób, które każdego dnia, na własnej skórze, odczuwają problemy miejskiego transportu. Dla wykazujących inicjatywę pracowników MPK powinny być przyznawane premie. Sporo dałoby się również osiągnąć poprawiając rozkłady jazdy, aby różne linie lepiej ze sobą współgrały, ale to jest bardzo złożony temat, którym powinni się zająć specjaliści.

Jak ktoś ma krytyczne uwagi do zamieszczonych na mapie pomysłów to również będę wdzięczny za ich przesyłanie. Celem akcji nie jest forsowanie na siłę jakiś konkretnych rozwiązań, a chodzi o to, żeby spróbować wymyślić jak można łatwym sposobem chociaż trochę przyspieszyć działanie transportu publicznego. Jesteśmy otwarci na przeciwstawne głosy, a wszystkie krytyczne uwagi, wraz z propozycjami modyfikacji są przekazywane miejskim urzędnikom. Im komunikacja miejska działa sprawniej, tym więcej ludzi wybiera tramwaje i autobusy, co przyczynia

się do zmniejszenia korków, na czym korzystają wszyscy mieszkańcy, w tym również osoby, które z różnych względów wybierają samochód.

Nawet jeżeli w jednym miejscu autobus czy tramwaj niepotrzebnie traci tylko minutę to jak na trasie przejazdu jest więcej takich „wąskich gardel”, wtedy już robi się spory efekt. Często duża zmiana jest sumą mniejszych modyfikacji. Po mieście poruszam się głównie komunikacją miejską. Często zastanawiam się czemu autobus czy tramwaj musi stać aż tyle czasu. Stąd pomysł, żeby zorganizować akcję „Można szybciej!”, która jest moją zupełnie oddolną inicjatywą.

Patrząc, jak działa komunikacja miejska, można nieraz odnieść wrażenie jakby się oglądało film odtwarzany w zwolnionym tempie. Dużo się mówi o wielkich inwestycjach, ale to jest odległa przyszłość, na którą mieszkańcy nie powinni czekać stojąc w korku. Wydaje mi się, że warto więcej myśleć o teraźniejszości i trzeba się zastanowić, jak lepiej można wykorzystać już istniejącą infrastrukturę.

KRZYSZTOF KWARCIAĆ

Radny Dzielnicy VII
Zwierzyniec

„Wokół Zwierzyńca” wiele spotkań, jeszcze więcej ważnych tematów...

Jako, że oddawany w Państwa ręce numer „Kuriera Zwierzynieckiego” jest pierwszym w bieżącym roku kalendarzowym, muszę nieco cofnąć się w czasie także jeżeli chodzi o podsumowanie comiesięcznych spotkań z mieszkańcami poszczególnych części Dzielnicy, jakie od dłuższego czasu realizujemy w ramach cyklu „Wokół Zwierzyńca”. Na przelocie 2025 i 2026 r. odbyliśmy dwa spotkania z mieszkańcami odpowiednio Południowego i Północnego Zwierzyńca (rozumianych historycznie, a więc jako obszar rozpościerający się od wschodnich granic osiedla Przegorzały, poprzez rejon ul. Księcia Józefa, w tym Wzgórze św. Bronistawy, aż po okolice al. Focha po zachodniej stronie Rudawy (Zwierzyniec Południowy) oraz jako teren od rzeki Rudawy, poprzez rejon ulic Piastowskiej i Królowej Jadwigi, aż po Strzelnicę Garnizonową na Woli Justowskiej (Zwierzyniec Północny).

Południowy Zwierzyniec

Pierwsze z wywołanych spotkań odbyło się 15 grudnia ub.r. w budynku Szkoły Podstawowej nr 32 przy ul. Królowej Jadwigi 78. Toczona dyskusja skoncentrowała się wokół dwóch tematów. Jednym z nich była inicjatywa utworzenia do końca bieżącej kadencji samorządowej Klubu Kultury „Zwierzyniec”, jaki z inicjatywy Rady Dzielnicy ma powstać w budynku tzw.

Domu Zwierzynieckiego przy ul. Królowej Jadwigi 41. Obecna na spotkaniu Dyrektor Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, Renata Głowacka, zarysowała słuchaczom koncepcję klubu wskazując, iż stanowi ona odpowiedź na dojmującą potrzebę tego typu instytucji w najbardziej zurbanizowanej części naszej dzielnicy (Zwierzyniec i Półwsie). W trakcie przeprowadzonej na ten temat rozmowy z zainteresowanymi mieszkańcami podkreślono otwartość docelowego zarządcy obiektu na opinie i propozycje lokalnej społeczności odnoszące się do docelowego kształtu klubu

zarówno w ujęciu architektonicznym (projekt budowlany remontu konserwatorskiego budynku powstaje w bieżącym roku, jego realizacja planowana jest w latach kolejnych), jak i programowym (początek działalności klubu planowany jest obecnie na jesień 2028 roku).

Istotnym tematem wybrzmiałym podczas spotkania z mieszkańcami Południowego Zwierzyńca były również problemy osiedla zlokalizowanego u zbiegu ulic Ukrytej i Białe Wzgórze. Licznie przybyli na spotkanie mieszkańcy z tego rejonu podnosili

tragiczny stan infrastruktury ulicznej, a także podziemnej (sieci) tej okolicy. Ustalono, że w porozumieniu z gestora-
mi sieci Rada Dzielnicy podejmie działania ukierunkowane
na kompleksowy remont wspomnianych ulic w najbliższej
możliwej perspektywie czasowej (być może już w 2027 roku).

Północny Zwierzyniec

Spotkanie z mieszkańcami Północnej części historycznego
Zwierzynca odbyło się 12 stycznia br. w gościnnych progach
Przedszkola Samorządowego nr 76 przy ul. Emaus 29. Poru-
szono m.in. kwestię rozpoczynającej się podówczas przebu-
dowy ul. Piastowskiej (obecnie jest ona już na wysokim po-
zomie zaawansowania – zakończenie prac planowane jest
na koniec wakacji) oraz powstającego nieopodal Centrum
Muzyki (start jego działalności planowany jest na początek
2027 roku). Omówiono również sprawy bardziej lokalne,
dotyczące potrzeby remontów ulic (m.in. ul. Fabijańskich)
czy bezpieczeństwa ruchu drogowego (m.in. przejazd rowe-
rów przez al. Focha w rejonie ul. Na Błonie), a także pla-
nowanego na ten rok – finansowanego ze środków Rady
Dzielnicy – remontu fragmentu ul. Emaus w rejonie skrzy-
żowania z ul. Stonecznikową.

Spotkanie z mieszkańcami Północnego Zwierzynca, fot. S. Malik

Spotkanie z mieszkańcami Południowego Zwierzynca, fot. S. Malik

przebudowy ul. Starowolskiej (budowa chodnika, wymiana sieci, wy-
miana oświetlenia, odwodnienie obszaru) poddawany jest obecnie pro-
cedurom administracyjnym, prowadzącym do uzyskania zezwolenia na
realizację inwestycji drogowej (tzw. ZRID). Uzyskanie ostatecznej decyzji
ZRID spodziewane jest jesienią bieżącego roku. W budżecie miasta na
lata 2027-2028 zarezerwowane jest 19 mln zł na realizację tej – najwa-
żniejszej chyba obecnie na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec –
inwestycji drogowej. Wszystko wskazuje na to, że wieloletnie
starania mieszkańców oraz kolejnych samorządowców zwią-
zanych z naszą dzielnicą, przyniosą w końcu efekty i że do
końca bieżącej kadencji samorządowej pojedziemy i bez-
piecznie przejdziemy nową, komfortową ul. Starowolską!

W kolejnych miesiącach – w marcu oraz w kwietniu, cykl
„Wokół Zwierzynca” trafił odpowiednio na Bielany i do
Olszanicy. Krótkie podsumowanie tych spotkań ukaże się
w kolejnym numerze „Kuriera Zwierzynieckiego”. Już teraz
jednak, serdecznie zapraszam Państwa do udziału w spot-
kaniu z mieszkańcami Półwsia Zwierzynieckiego. Widzimy
się w poniedziałek 25 maja 2026 r. o godz. 18.00 w Szkole
Podstawowej nr 31 przy ul. Prusa 18. Do zobaczenia!

WITOLD GÓRNY

Przewodniczący
Rady i Zarządu Dzielnicy VII
Zwierzyniec

Wola Justowska

Nieco później, bo 23 lutego 2026 roku, w budynku Szkoły
Podstawowej nr 72 spotkaliśmy się z mieszkańcami osied-
ła Wola Justowska. Początek zebrania uświetniony został
prezentacją Dyrekcji Zespołu Parków Krajobrazowych Wo-
jewództwa Małopolskiego, poświęconą realizowanej
przez tę jednostkę inwestycji budowy Jurajskiego Cen-
trum Edukacji Przyrodniczej u zbiegu al. Modrzewiowej
i ul. Jeleniowej (start działalności instytucji planowany jest
na 2028 rok). Omówiono plan – skoordynowanej z powyższą
inwestycją – przebudowy górnego odcinka al. Modrzewio-
wej (w ramach której powstać mają – tak potrzebne w tym
obszarze – miejsca postojowe oraz przedłużenie chodnika
w kierunku ul. Świerkowej).

Innym tematem wyraźnie interesującym mieszkańców Woli
była kwestia przebudowy ul. Starowolskiej. Podczas spot-
kania podzieliliśmy się z mieszkańcami najnowszymi infor-
macjami w tym temacie – projekt budowlany kompleksowej

Spotkanie z mieszkańcami Woli Justowskiej, fot. S. Malik

Emaus

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Poniedziałek Wielkanocny to na Zwierzyńcu czas odpustu Emaus przy Parafii Najświętszego Salwatora. Tradycyjnie odbył się przy ulicach Senatorskiej, Kasztelańskiej i Kościuszki. Warto zaznaczyć, że przywrócenie jego dawnej lokalizacji to efekt starań lokalnego samorządu. Rada Dzielnicy uchwałą z 27 lutego 2025 r. zawnioskowała do Prezydenta Miasta o doprowadzenie do powrotu odpustu Emaus w rejon klasztoru ss. Norbertanek. Co cieszy, starania te przyniosły efekt. Nareszcie to ważne dla mieszkańców wydarzenie powraca na swoje miejsce. Mamy nadzieję, że już na stałe!

Przy tej okazji warto przypomnieć, że tradycja emausowego odpustu na Zwierzyńcu datuje się od średniowiecza i że najprawdopodobniej jest ona tak stara jak Parafia Najświętszego Salwatora. Wiąże się nierozdzielnie z fragmentem Ewangelii św. Łukasza o dwóch uczniach idących do wsi, zwanej Emaus i ich spotkaniu ze zmartwychwstałym Jezusem.

MARCIN KAPUSTA
przy współpracy
z dr Mają Pradelle

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Spółeczny Zwierzyniec

Wiosenne sprzątnięcie Zwierzyńca wspólnie zadbałismy o naszą dzielnicę

21 marca, w pierwszy dzień kalendarzowej wiosny, po raz kolejny odbyła się akcja sprzątnięcia Zwierzyńca. Cieszy nas, że tak wielu mieszkańców odpowiedziało na zaproszenie i wspólnie podjęło wysiłek na rzecz naszej dzielnicy.

Od samego rana uczestnicy porządkowali – treny zielone oraz rekreacyjne, okolice ścieżek spacerowych oraz pobocza dróg. Jak co roku śmieci, a także miejsc wymagających szczególnej uwagi nie brakowało, jednak dzięki zaangażowaniu mieszkańców udało się skutecznie przywrócić porządek. Zebrano liczne worki

odpadów, a efekty pracy były widoczne natychmiast na osiedlach naszej dzielnicy.

Zadbałismy o odpowiednie przygotowanie akcji, zapewniając uczestnikom worki na odpady i rękawice ochronne. Po zakończeniu sprzątnięcia wszystkie zebrane śmieci zostały zgłoszone do odbioru przez służby komunalne.

najmłodszych, którzy poprzez udział w wydarzeniu uczą się odpowiedzialności za środowisko i wspólną przestrzeń. Dziękujemy Klubom Kultury Wola, Chełm i Przegorząta, Szkole Podstawowej nr 72 i Publicznej Szkole Sióstr Pijarek za organizację miejsc zbiórki i koordynowanie akcji na poszczególnych osiedlach.

Tradycyjnie już zwieńczeniem naszego wspólnego działania było spotkanie przy ognisku z ciepłą

odpoczynku, integracji i podsumowania całego dnia – czas, w którym mogliśmy wspólnie cieszyć się efektami naszej pracy.

Serdecznie dziękujemy harcerzom ze Szczepu Arkona 18 – drużynie harcerek Dudlebowie i harcerzom z 18 KDH Wieleci za obecność oraz aktywny udział w wydarzeniu. Ich zaangażowanie w sprzątanie, a także wspólne muzykowanie przy ognisku i gra na gitarze stworzyły wyjątkową atmosferę.

Szczególne podziękowania kierujemy do Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków–Balice za udział w akcji i przygotowanie niespodzianek dla uczestników. Hiacynty, które trafiły do mieszkańców były pięknym, wiosennym akcentem, a przeprowadzone warsztaty spotkały się z dużym zainteresowaniem.

Dziękujemy wszystkim za obecność, zaangażowanie i pozytywną energię. Liczne głosy wsparcia i entuzjazm pokazują, że takie działania są potrzebne i mają realne znaczenie dla naszej społeczności. Pokazują, że nie jest to tylko miejsce, w którym mieszkamy, ale także wspólna przestrzeń za którą czujemy się odpowiedzialni.

Już dziś zapraszamy do udziału w kolejnych inicjatywach na rzecz Zwierzynca.

W akcji wzięli udział mieszkańcy w różnym wieku – rodziny z dziećmi, młodzież oraz seniorzy. Szczególnie cieszy nas obecność

herbatą, kielbaskami, jabłkami i piankami dla najmłodszych, w Centrum Edukacji Ekologicznej Symbioza. Był to moment

IWONA KUBACKA

Zastępca Przewodniczącego Rady i Zarządu Dzielnicy VII Zwierzyniec

Mruczące wsparcie w Szkole Podstawowej nr 48 na Bielanych

W Szkole Podstawowej nr 48 na Bielanych pierwszoklasiści mieli w tym roku wyjątkowego towarzysza zajęć. Popcorn – kot terapeutyczny – stał się częścią autorskiej innowacji pedagogicznej pt. „Koci przyjaciel w szkole – felinoterapia jako wsparcie kompetencji społecznych uczniów klas pierwszych”, którą zrealizowałam w pierwszym półroczu roku szkolnego.

Jako pedagog specjalny i felinoterapeuta zaplanowałam program z myślą o wspieraniu kompetencji społecznych i emocjonalnych najmłodszych uczniów. Zajęcia miały charakter warsztatowy – dzieci uczyły się rozpoznawania i nazywania emocji, zasad bezpiecznego kontaktu ze zwierzęciem oraz odpowiedzialności za drugą istotę. Poznawały także potrzeby i zwyczaje kotów. Dużo radości przynosiła im również możliwość karmienia Popcorn smaczkami.

Felinoterapia jest formą terapii wspomagającej, opartą na wyjątkowym wpływie organizmu kociego na ludzki. Wpływa pozytywnie na emocjonalne i społeczne funkcjonowanie człowieka. Kontakt z kotem pomaga obniżyć napięcie i sprzyja koncentracji i motywacji do wykonywania zadań. W trakcie realizacji programu można było zaobserwować większą otwartość uczniów, poprawę współpracy w grupie oraz wzrost wrażliwości na potrzeby innych.

Innowacja spotkała się z bardzo dobrym odbiorem wśród uczniów i rodziców. Pokazała, że szkoła może być miejscem nie tylko zdobywania wiedzy, ale także rozwijania uważności, relacji i emocjonalnej równowagi w innowacyjny sposób.

KATARZYNA JAŁOWIECKA

Autorka jest pedagogiem specjalnym, terapeutą pedagogicznym, trenerem TUS oraz felinoterapeutą. Na co dzień pracuje w SP 48 w Krakowie, prowadzi również zajęcia felinoterapii dla dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach działalności FelineTouch – felinoterapia. (przyj. red.)

Otwarcie Klubu Kultury Wola witamy w odnowionych wnętrzach!

14 marca 2026 roku Klub Kultury Wola przy ul. Królowej Jadwigi 215 oficjalnie otworzył drzwi po generalnym remoncie.

IntegraArt9 prowadziła zabawy i animacje dla najmłodszych – choć jak się okazało dorośli równie chętnie dołączali do integracji.

O 16:00 rozpoczęła się część oficjalna. W wydarzeniu wzięli udział m.in. Radna Miasta Krakowa Iwona Charnielec oraz przewodniczący Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec Pan Witold Górny. Wspólnie wspominaliśmy kilkumiesięczny remont, który zmienił budynek nie do poznania. I etap prac zakończył się w grudniu 2025 roku – wymienione instalacje,

Przedwiosenna sobota pełna uśmiechów i dobrej energii potwierdziła, że warto było czekać.

Pomiędzy 12:00 do 14:00 odbywały się bezpłatne, rodzinne warsztaty plastyczne – dzieci razem z opiekunami stworzyły kolorowe, wiosenne opaski. W sali sportowej animatorka wraz z wolontariuszami z projektu

zmodernizowane sale warsztatowe i pełne dostosowanie wnętrz do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami są już faktem. Po dopełnieniu formalności Klub otworzył się dla uczestników i wznowił warsztaty stałe 2 marca 2026 r.

Przed nami II etap modernizacji: dostosowanie wejścia głównego, zewnętrzna

winda, odnowiona elewacja oraz rewitalizacja terenu zielonego za budynkiem. Będzie jeszcze piękniej i jeszcze bardziej dostępne!

Z całego serca dziękujemy Wam – uczestnikom, instruktorom i pracownikom Klubu – za cierpliwość, wyrozumiałość i zaufanie w tym trudnym, remontowym okresie. Bez Waszej życzliwości i wytrwałości byłoby trudno. Dziękujemy, że zostaliście z nami!

Niezmiennie zapraszamy na klubowe warsztaty i wydarzenia – już w komfortowych, świeżo odnowionych przestrzeniach!

„Pejzaż Zwierzyniecki” inicjatywa z duszą

Wieczór 12 grudnia 2025 roku w Klubie Kultury Przegorzały pachniał farbami, świeżym papierem i wielką dumą! Odbył się tu uroczysty wernisaż i ceremonia wręczenia nagród dla laureatów Konkursu Plastycznego „Pejzaż Zwierzyniecki” 2025. Sala pękała w szwach, ponieważ na wydarzenie przybyły tłumy rodziców, nauczycieli i lokalnych miłośników sztuki.

„Pejzaż Zwierzyniecki” to inicjatywa z duszą, która ma już swoją legendę. Jej tradycja sięga aż 1995 roku. Pierwszą edycję konkursu zorganizowano w Państwowym Liceum Plastycznym w Krakowie. Od dwóch lat gospodarzem wydarzenia jest filia Centrum Kultury Dworek Białostrzaniecki – Klub Kultury Przegorzały.

A w tym roku? Konkurs, którego głównym mecenasem jest nasza niezastąpiona Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec, zyskał niemal wojewódzki zasięg. Przyciągnął małych artystów nie tylko z Krakowa, ale i z Liszek, Czutowa, Ostrowa czy Bibic. Wpłynęły aż 184 prace z prawie 15 placówek oświatowych, nie licząc licznych zgłoszeń indywidualnych. Wśród VIP-ów, którzy na sali uśmiechali się do młodych geniuszy, znalazły się Małgorzata Hołówska, dyrektor krakowskiego „plastyka” oraz Julia Mach, Radna Dzielnicy VII.

Przed jury stało zadanie godne detektywów! Ocenie podlegały nie tylko kreatywność, kompozycja i estetyka – bo przecież sztuka musi cieszyć oko, ale przede wszystkim musieli odpowiedzieć na kluczowe pytanie: czy na tych pracach faktycznie czuć ducha Zwierzynca? Skład jury był międzynarodowy i profesjonalny. Obok

radnej Julii Mach zasiadały: Anna Okrzesik (plastyk, prowadząca warsztaty graficzne dla seniorów w Willi Decjusza), wolontariuszka projektu IntegraArt, absolwentka francuskiej Akademii Sztuk Pięknych Coraline Bertheau oraz Martyna Repetowska, instruktorka ds. plastyki w Klubie Kultury Przegorzały.

Najważniejszy i najbardziej emocjonujący moment wieczoru? To oczywiście ten, kiedy na scenę wkraczają oni – laureaci! Każdy młody artysta, odbierając wyróżnienie, miał swoją chwilę w blasku reflektorów.

Mógł dumnie zaprezentować swoje dzieło publiczności, zyskując tym samym zasłużony moment chwaty. Scena pulsowała radością, a gromkie brawa były najlepszą nagrodą za talent, zaangażowanie i miłość do Zwierzynca.

„PORTRET RODZINNY – portret bliskiej mi osoby – #BestFRIEND”

W sobotę 14 marca w Klubie Kultury „Chełm” odbył się wyjątkowy wernisaż prac powstałych w ramach Małopolskiego Integrycyjnego Konkursu Plastycznego „PORTRET RODZINNY – portret bliskiej mi osoby – #BestFRIEND”.

Wydarzenie zgromadziło niemalże 100 osób. Podczas spotkania mieliśmy ogromną przyjemność wręczyć dyplomy oraz nagrody uczestnikom konkursu, a także wspólnie obejrzeć piękne, często bardzo

emocjonalne, prace przedstawiające najbliższe sercu osoby – rodziców, rodzeństwo, dziadków oraz przyjaciół. Przysłano do nas 146 prac z całego regionu: z jednostek kulturalnych, oświatowych, ale wiele było też zgłoszeń indywidualnych. Poruszyła nas kreatywność oraz imponujące zaangażowanie młodych artystów w opracowaniu tematów. Każdy portret był wyjątkowy i pokazywał, jak ważne są relacje, przyjaźń i bliskość. Konkurs potwierdził, że wspólnie nadal są to cenione wartości.

Oddaję w Państwa ręce artykuł o tematyce psychologiczno-pedagogicznej. W poniższym artykule pojawiają się praktyczne treści do zastosowania w codziennym życiu.

mgr **MARTA FALIŃSKA**
psycholog

Uzależniony mózg – cz. I

Współczesny świat niesie wiele wyzwań, w tym coraz łatwiejszy dostęp do substancji psychoaktywnych i nadmierne korzystanie z technologii. Artykuł „Uzależniony mózg” opracowałam z myślą o nauczycielach i rodzicach, by pomóc im zrozumieć mechanizmy uzależnień u dzieci i młodzieży oraz wyposażyć ich w narzędzia do wspierania zdrowia psychicznego i emocjonalnego.

Według Gabora Maté, uzależnienie to każda powtarzająca się czynność, która przynosi chwilową ulgę lub przyjemność, ale jednocześnie powoduje negatywne konsekwencje, i której osoba nie jest w stanie zaprzestać pomimo świadomości tych skutków. W jego ujęciu uzależnienie jest sposobem radzenia sobie z bólem emocjonalnym i trudnościami, a nie jedynie problemem związanym z substancjami.

Analizując literaturę przedmiotu można wyłonić cztery rodzaje uzależnienia w zależności od ich charakteru i źródła:

Uzależnienia od substancji

Ten rodzaj uzależnienia dotyczy przyjmowania różnego rodzaju środków, takich jak alkohol, nikotyna, narkotyki czy leki. Osoba uzależniona rozwija silną potrzebę stosowania tych substancji, co często prowadzi do problemów zdrowotnych, emocjonalnych i społecznych.

Uzależnienia behawioralne

W przypadku tego typu uzależnień, problem nie wynika z używania substancji, ale z wykonywania określonych czynności, które stają się kompulsywne. Do najczęściej występujących należą uzależnienie od hazardu, gier komputerowych, zakupów, internetu, pracy (pracoholizm) czy jedzenia. Takie zachowania mają na celu chwilowe złagodzenie stresu lub ucieczkę od problemów, lecz w dłuższej perspektywie prowadzą do utraty kontroli.

Uzależnienia emocjonalne

Ten typ uzależnienia dotyczy relacji międzyludzkich, w których jednostka staje się nadmiernie zależna od innej osoby, np. partnera, rodzica czy przyjaciela. Osoby takie często poświęcają swoje potrzeby, aby utrzymać relację, co prowadzi do braku równowagi i poczucia straty tożsamości.

Uzależnienia społeczne

Związane są z koniecznością przynależności do grupy lub stałego kontaktu z innymi. Uzależnienie od mediów społecznościowych czy telefonów komórkowych to przykład tego zjawiska. Nadmierne zaangażowanie w takie aktywności może prowadzić do izolacji od rzeczywistego świata i zaniedbywania codziennych obowiązków.

Od czego możemy się uzależnić

Klasyfikacja ICD-11 obejmuje 14 grup substancji od których można się uzależnić: alkohol, leki uspokajające, hipnotyczne i anksjolityki, opioidy, substancje lotne, nikotynę, kokainę, środki pobudzające (w tym amfetaminę i metamfetaminę), syntetyczne katynony, kofeinę, konopie indyjskie, syntetyczne kannabinoidy, MDMA i pokrewne narkotyki, halucynogeny, leki dysocjacyjne (w tym ketaminę i fencyklidynę).

- **Klasyczne uzależnienia behawioralne związane z kompulsywnymi czynnościami:** patologiczny hazard, pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm.

- **Uzależnienia – zaburzenia związane z jedzeniem:** anoreksja, bulimia, obżarstwo, nadużywanie słodczy (cukru), zaburzenia jedzenia na tle eco diet (ortoreksja).

- **Patologiczne wizualizacje:** bigoreksja, wizualizacje związane z modyfikacją ciała, kompulsywne tatuaże i piercing, tanoreksja.

- **Cyberzaburzenia – cyberuzależnienia:** video games disorder, patologiczne korzystanie z internetu (aplikacji i treści) i social mediów, kompulsywne/patologiczne cyberrautoprezentacje.

- **Inne patologiczne formy nadczynności:** kompulsywne uprawianie ćwiczeń, patologiczne nadaktywności sportowe.

Z DZIAŁALNOŚCI RADY DZIELNICY VII

Przewodniczący
Witold Górny

Zastępca Przewodniczącego
Iwona Kubacka

Zarząd Dzielnicy VII Zwierzyniec

Członkowie Zarządu:

Julia Mach

Magdalena Mardyta

Jerzy Milej

Biuro Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec

ul. Prusa 18

tel.: 12 421-56-66; rada@dzielnica7.krakow.pl

Godziny przyjmowania mieszkańców:

poniedziałek – piątek, w godzinach od 10:00 do 14:00

Dyżury radnych:

Przewodniczący – dwa terminy w każdy poniedziałek (14:30 oraz 15:00).
Obowiązują zapisy telefoniczne, mailowe lub osobiste poprzez Biuro Rady.

Radni – w przypadku pozostałych radnych możliwość spotkania po wcześniejszym kontakcie telefonicznym lub przez e-mail.

23 kwietnia 2026 r. odbyła się XXXI sesja Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec.

Rada podjęła 6 uchwał w sprawie wniosków dotyczących: • podjęcia pilnych działań zmierzających do objęcia Półwsia Zwierzynieckiego ochroną konserwatorską poprzez wpis obszarowy do rejestru zabytków • wprowadzenia w WPF zmiany dot. zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę do realizacji w latach 2024-2026 • włączenia lokalizacji z terenu Dzielnicy VII do prowadzonego przez Wodociągi Miasta Krakowa S. A. programu inwestycyjnego pn. „Budowa Infrastruktury Sanitarnej” • podjęcia działań zmierzających do dokonania zmian w Statucie Dzielnicy VII umożliwiających powołanie Rady Seniorów Dzielnicy VII • zwiększenia częstotliwości kursowania linii autobusowych nr 109, 126 i 146 • wprowadzenia do WPF zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę do realizacji w latach 2026-2028.

3 uchwały, w których wydała opinie: do projektów organizacji ruchu dla ul. Księcia Józefa w rejonie osiedla Bielany oraz dotyczące zbycia w trybie bezprzetargowym działek nr 328/3 obr. 13 Krowodrza przy ul. Królowej Jadwigi i nr 230/3 obr. 17 Krowodrza, przy ul. Kamedulskiej.

Ponadto uchwały w sprawie: • przyjęcia sprawozdania z bieżącej działalności Zarządu Dzielnicy VII oraz poziomu rozdysponowania środków przeznaczonych na realizację zadań za 2025 rok • aktualizacji map i oznaczeń dla defibrylatorów AED na terenie Krakowa • wystąpienia z inicjatywą uchwałodawczą do RMK o ustalenie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dot. utworzenia użytku ekologicznego pod nazwą: „Murawy kserotermiczne na Bielanych” • korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy VII na rok 2026.

Petny tekst uchwał dostępny jest na stronie internetowej Dzielnicy VII Zwierzyniec www.dzielnica7.krakow.pl oraz w Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miasta Krakowa www.bip.krakow.pl.

Harmonogram spotkań z mieszkańcami na sezon 2025/26

osiedle	miejsce	dzień	godzina
Chetm	Klub Kultury Chetm, ul. Chetmska 16	11 września 2025 r., czwartek	18:00
Przegorzaty	Klub Kultury Przegorzaty, ul. Kamedulska 70	17 października 2025 r., piątek	18:00
Zakamycze	Obserwatorium Astronomiczne UJ, ul. Orla 171	24 listopada 2025 r., poniedziałek	18:00
Południowy Zwierzyniec	Szkoła Podstawowa nr 32, ul. Królowej Jadwigi 78	15 grudnia 2025 r., poniedziałek	18:00
Północny Zwierzyniec	Przedszkole Samorządowe nr 76, ul. Emaus 29	12 stycznia 2026 r., poniedziałek	18:00
Wola Justowska	Szkoła Podstawowa nr 72, aleja Modrzewiowa 23	23 lutego 2026 r., poniedziałek	18:00
Bielany	Szkoła Podstawowa nr 48, ul. Księcia Józefa 337	23 marca 2026 r., poniedziałek	18:00
Olszanica	Publiczna Szkoła Podstawowa Siostr Pijarek, ul. Korzeniaka 18	20 kwietnia 2026 r., poniedziałek	18:00
Półwsie Zwierzynieckie	Szkoła Podstawowa nr 31, ul. Prusa 18	25 maja 2026 r., poniedziałek	18:00
Cały obszar Dzielnicy VII	on-line	15 czerwca 2026 r., poniedziałek	18:00

Urodziłem się na Zwierzyńcu przy Krakowie

Z pamiętnika Stanisława Słowika
(1867-1948)

„Widząc za potrzebne opisanie swojego żywota dla pamięci dzieciom, postanowiłem spisać znaczniejsze przeżycia tegoż, rozpoczynając od najmłodszych lat, jak to pamięć moja zasięgnąć mogła.”

Odcinek 12. Murarze i kawiarki. (rok 1883)

W zawodzie murarskim niebyło podówczas nawet w Krakowie, ściśle oznaczonego czasu nauki, a tym więcej w małych miastach i wioskach. Zwykle bywało że chłopak nosząc przez jedno lato wapno do murarzy, mógł na przyszły rok zostać mularczykiem. Niektórzy i bez poprzedniej pracy za pomocnika, przychodzili wprost z domu i stawali przy murze; zależało to od zjednania sobie podmajstrzego, aby zostać murarzem. Przeważnie synowie murarzy mieli do tego łatwiejszy dostęp, a powodem do oddania się ich temu zawodowi były stosunki życiowe. Ojciec zarabiając tylko w porze letniej, o ile był dobrym robotnikiem mógł zarobić około 250 zł reńskich, jeżeli wczas z wiosną rozpoczął pracę i do późnej jesieni mógł robić. Zarobek ten na utrzymanie liczniejszej rodziny i oddanie chłopca [syna] do praktyki w innym zawodzie gdzie i dopłacać trzeba było, nie wystarczał przy większej nawet oszczędności. Jedyne wyjściem było wziąć chłopca do pracy, bo wtenczas przyczyniał on się swoim zarobkiem do utrzymania rodziny i ułatwiał w tem ojcu.

Wspomnę tu i o innych okolicznościach utrzymywania się rodziny murarza. W niektórych rodzinach ojciec nie żył, ale było dwóch, a nawet więcej, synów pracujących, którzy utrzymywali matkę z rodziną. Znałem młodych chłopaków, którzy po stracie

ojca utrzymywali matkę, a nawet liczniejszą rodzinę, i to w latach takich, w których w innym zawodzie praktykę odbywać by jeszcze mieli. Tak samo większe dziewczęta udawały się do pracy. Biedniejsze i mniej zdolne, lub z zaniedbanem wychowaniem, donosiły wapno murarzom, albo inne lżejsze wykonywały roboty na budowie; inne pracowały we fabryce cygar (która wtenczas prawie jedyna była dla zarabiających dziewcząt i kobiet).

W domu naszym mieszkała rodzina, składająca się z ojca, matki i syna; wszyscy podczas lata wychodzili do jednego rodzaju pracy: ojciec był murarzem, syn nosił cegłę a matka wapno. W sąsiedniej izbie mieszkała rodzina z tej samej ilości osób się składająca, ojciec i syn byli murarzami. W innej izbie mieszkało dwóch braci z matką, obaj byli murarzami. Jak się z powyższych przytoczeń widzieć daje zarabiano w jednej rodzinie więcej osób, i dlatego chociaż ich zarobek nie był stałym, mógł jednak wystarczać na utrzymanie się rodziny murarza przez cały rok.

Zwyczajnym to było, że gdy murarz miał zamiar się żenić, to poszukiwał za żonę takiej, która zarabiała. I tak jeden żenił się z córką przekupki, która była obznajomiona z zawodem matki; inny z fabrykantką cygar; niektóren ożenił się z taką, która nosiła wapno.

Małżeństwa takie zarabiające w cztery ręce, miały się nawet dobrze i żyły wesoło, nie lękając się zimy, która innym dawała się przykro odczuwać. Tacy też zwykle po pewnym czasie, żyjąc oszczędnie, zabierali się do prowadzenia kramów, sklepików lub kawiarni. Za czasów mojej praktyki, kawiarkami w Krakowie były przeważnie żony murarzy lub podmajstrzych murarskich. Kawiarka taka musiała posiadać trochę inteligencji, a przede wszystkim być sprytną i gadatliwą, dobra tusza uzupełniała resztę przymiotów. Kawiarnie przynosiły już pewien większy dochód, były uczęszczane przez miejscowych rzemieślników, robotników, a może najwięcej przez kobiety wiejskie, które przynosiły codziennie nabiał do miasta. Było u wielu z nich przyzwyczajeniem iść na czarny kubek, których i po kilka wypily, kiedy zeszły się z sobą dobre przyjaciółki albo kumoszki, wygadawszy przy tem każda swoje boleści, albo radosne zdarzenia. Najwięcej też tych kawiarni znajdowało się na Małym rynku, Szczepańskim placu i pobliskim tym ulicach; co też i dla przekupek było dogodne, które na tych placach sprzedawały.

*Ciąg dalszy cyklu
w kolejnym numerze*

W tekście zachowano oryginalną pisownię, która została utrzymana przy przepisywaniu rękopisu.

KALENDARIUM IMPREZ

2026

Klub Kultury Wola

Szczegóły i ewentualne zapisy na stronie:
www.wola.dworek.eu

- **„MamoBrzmienia” – koncert Gramy dla Mamy** 24 maja, niedziela, godz. 16:00

Spotykamy się na koncercie, który będzie zestawem haseł dziękczynnych, pochwalnych i pełnych miłości skierowanych właśnie dla Was drogie Mamy. Wstęp bezpłatny*. Projekt „Ja wolę Wolę!” realizowany z inicjatywy Radnego Miasta Krakowa Tomasza Darosa.

* ilość miejsc na wydarzenie ograniczona z uwagi na możliwości lokalowe

Klub Kultury Chełm

Szczegóły i ewentualne zapisy na stronie:
www.chelm.dworek.eu

- **Chełmski Klub Robótek Ręcznych 2.0** 29 maja, piątek, godz. 17:00

Warsztaty szycia pluszaków/przytulanek z okazji Dnia Dziecka.

- **Letni Bal Krasnoludków** 13 czerwca, sobota, godz. 11:00

Rodzinne gry i zabawy integracyjne na początek lata.

Klub Kultury Przegorzały

Szczegóły i ewentualne zapisy na stronie:
www.przegorzały.dworek.eu

- **Gala XII Konkursu Wokalnego Zwierzynieckie Debiuty** 22 maja, piątek, godz. 18:00

Konkurs Wokalny Zwierzynieckie debiuty jest adresowany do dzieci i młodzieży zainteresowanych różnymi formami muzycznymi, mieszkających w Dzielnicy Zwierzyniec i w pobliskich miejscowościach.

Jak co roku, po ogłoszeniu wyników, zapraszamy na uroczystą galę, czyli występy i wręczenie nagród laureatom oraz wyróżnionym.

- **Kreska, kropka, koniec** 12 czerwca, piątek, godz. 18:00

warsztaty embossing (tłoczenie wypukłe)

Warsztaty embossingu (tłoczenia na prasie) to kreatywne zajęcia, podczas których uczestnicy dowiedzą się, czym jest embossing, jakie daje możliwości oraz gdzie znajduje zastosowanie. Pozną też technikę tworzenia wypukłych wzorów na papierze lub przy użyciu specjalnie przygotowanych szablonów i prasy graficznej.

Dzielnica VII Zwierzyniec

Szczegóły na stronie:
www.dzielnica7.krakow.pl

- **Festiwal Mamy wolne** więcej informacji na www.festiwalmamyywolne.pl 23 maja, sobota, godz. 19:30

Strzelnica na Woli Justowskiej, ul. Królowej Jadwigi 220

24 maja, niedziela, godz. 10:30-16:00

- **Odpust na Bielanach** 24 maja, niedziela, godz. 9:00-19:00

Aleja Wędrowników, Polana Bielańska w Lesie Wolskim

- **Piknik rodzinny oraz koncert Sinfonietta Cracovia** 30 maja, sobota, godz. 15:00-18:00

z okazji nadania imienia prof. Bronisława Chromego skwerowi w Parku Decjusza

- **Święto Ulicy Księcia Józefa** 13 czerwca, sobota, godz. 12:30-22:00

Thesaurus Cracoviensis, ul. Oszustowskiego Bielany

- **Święto Dzielnicy VII Zwierzyniec** 21 czerwca, niedziela, godz. 15:00-21:00

Strzelnica na Woli Justowskiej, ul. Królowej Jadwigi 220

Centrum Edukacji Agrarnej – Kółko Rolnicze Wola Justowska, ul. Królowej Jadwigi 248

- **„Rośliny, które zmieniły bieg historii”** 28 maja, czwartek, godz. 17:00

Wykład. Czas trwania ok. 60 -90 min. Prowadzenie: Dr Piotr Stolarczyk.

- **„Przechowywanie żywności – poradnik konsumenta”** 18 czerwca, czwartek, godz. 17:00

Wykład. Czas trwania ok. 60 -90 min. Prowadzenie: Dr hab. inż. Magdalena Michalczyk, prof. URK.